

Komunistyczna Partia Polski (KPP). Centralne Biuro Żydowskie (Sygn.158)
Polish Communist Party. Central Jewish Office
RG-15.342

United States Holocaust Memorial Museum Archives
100 Raoul Wallenberg Place SW
Washington, DC 20024-2126
Tel. (202) 479-9717
e-mail: reference@ushmm.org

Descriptive summary

Title: Komunistyczna Partia Polski (KPP). Centralne Biuro Żydowskie (Sygn.158)
Polish Communist Party. Central Jewish Office

Dates: 1920-1937

Accession number: 2015.5

Creator: Komunistyczna Partia Polski

Extent: 396 digital images

Repository: United States Holocaust Memorial Museum Archives, 100 Raoul Wallenberg Place SW,
Washington, DC 20024-2126

Languages: Polish
Yiddish

Scope and content of collection

Selected records of the Polish Communist Party (KPP). Central Jewish Office. The collection contains minutes, resolutions, reports, analyses, instructions, articles, correspondence of the organization, and a list of Jewish communist newspapers in Russian. General reports relate to various districts in Poland: Łódź-Częstochowa-Radom, 1935-36; Ciechanów, Płock, Włocławek. 1932, 1934-35; Wołyn, 1923; Łódź and its district, 1931-1935; Piotrków district, 1932; Radom and Lublin, 1931-1932; Siedlce, 1932, 1934, 1935; Warszawa, 1931 and 1935; Kutno, Włocławek, Płock, Mława, Ciechanów, 1931-1932; Częstochowa-Sosnowiec-Siedlce-Lublin, 1937. The reports on "Jewish work" relate to several other districts in Poland: as Łódź, Poznań, Siedlce-Łomża. Other documents relate to the Bund, Poalei Zion, a speech of Nikolai Bukharin at the VI Congress of KPP in Moscow, 1929; incidents in the sanatorium Włodzimierza Medema w Miedzyszynie, and activities of union workers.

Administrative Information

Restrictions on access: No restrictions on access.

Restrictions on reproduction and use: Reproduction of more than 100 pages of copies of documents for researchers or other institutions requires a written permission of the General Director of the State Archives of the Republic of Poland. Publication of more than 10 complete documents in an individual work requires the written authorization of the General Director. The Museum may not publish any archival material obtained from the General Director, including specific archives under his control, on the Internet, the World Wide Web, or any other publicly accessible on-line network without the written permission of the General Director. Citation of the materials in any publication must refer to the Museum and the Polish State Archives and must include the name of the archival group and catalogue number of the originals.

Preferred citation: Preferred citation for USHMM archival collections; consult the USHMM website for guidance.

Acquisition information: Source of acquisition is the Archiwum Akt Nowych, Poland. The United States Holocaust Memorial Museum received the digitized collection via the United States Holocaust Memorial Museum International Archival Programs Division in Feb. 2015.

Existence and location of originals: Archiwum Akt Nowych

Processing history: Processed by Aleksandra Borecka, 2015

System of arrangement

The system of arrangement of the source repository has been preserved on the microfilm reels.
Arranged in one series: 1. Reports, correspondence and other documents of the Polish Communist Party (KPP). Central Jewish Office.

Indexing terms

Bukharin, Nikolaï, 1888-1938.

Komunistyczna Partia Polski.

Ogólny Żydowski Związek Robotniczy "Bund" w Polsce.

Żydowska Socjalna Demokracja (Poland)

Medem-sanatorye (Miedzeszyn, Warsaw, Poland)

Jewish communists--Poland--History--20th century.

Political parties--Poland--History--20th century.

Communism--Poland--History--20th century.

Communism and Judaism--Poland--History--20th century.

Communism--Europe--History--20th century.

Jewish child

Poland--Politics and government--1918-1945.

Miedzeszyn (Warsaw, Poland)

Minutes.

Reports.

Correspondence.

Clippings (Books, newspapers, etc.)

CONTAINER LIST

Komunistyczna Partia Polski powstała 16 grudnia 1918 r. w Warszawie, była współzałożycielką Międzynarodówki Komunistycznej i działała jako jej sekcja. W 1918-1923 do KPRP przystąpiły różne partie, w tym Żydowski Komunistyczny Związek Robotniczy Kombund w Polsce, oraz część członków Żydowskiej Socjalistycznej Partii "Ferajnigte". Najwyższą instancją partii był zjazd i konferencja. Pracą partii między zjazdami kierował Komitet Centralny. Organem teoretycznym KPP był "Nowy Przegląd". Od 1922 r. ukazywał się "Czerwony Sztandar", "Głos Komunistyczny", "Gromada", "Wiadomości". W sierpniu 1938r. KPP została rozwiązana uchwałą Komitetu Wykonawczego Międzynarodówki Komunistycznej. Rehabilitacja KPP nastąpiła w 1956 r. Centralne Biuro Żydowskie stanowiło integralną część KPP. Wśród materiałów: protokoły posiedzeń, uchwały, rezolucje, sprawozdania, korespondencja, tezy w sprawie pracy w środowisku żydowskim, materiały w sprawie taktyki względem partii Bund i partii syjonistycznych. Sprawozdania okręgowe dotyczą następujących miast: Ciechanów, Częstochowa, Kutno, Mława, Lublin, Łomża, Łódź, Piotrków, Płock, Poznań, Radom, Siedlce, Sosnowiec, Warszawa, Włocławek.

Numery teczek, tytuły i opis:

1. Protokół posiedzenia plenarnego CBŻ 16 IV 1925. Sprawozdanie z plenarnego posiedzenia C.B. żydowskich sekcji przy KC, 1925. Język polski, fotokopie z mnp i rkp, k. 12.
2. „Tezy w sprawie pracy w środowisku żydowskim (opracowane przez CBŻ i akceptowane przez KC w marcu 1925)”, 1925, fotokopie z mnp i rkp, jidysz i polski, k. 52.
3. Protokół III narady krajowej 26 IV 1926 oraz ankiety personalne uczestników. Do tychże dołączony wykaz rozszyfrowanych pseudonimów, sporządzony przez M. Pfeiffera wg informacji Szymona Zachariasza 28 VII 1961. Fotokopie z rkp, język polski, jidysz, rosyjski, k. 144
4. Protokół lub rezolucja z zebrania, IV 1926, fotokopie z rkp, jidysz, k. 16
5. Projekty statutu Wydziału Żydowskiego przy KC KPRP. 1921, fotokopie z mnp i rkp, język polski i rosyjski, k. 6
6. Rezolucje CBŻ z lat 1928-1935. Fotokopie z mnp, polski, k. 54
7. Materiały dotyczące taktyki względem Bundu i syjonistów. 1925, fotokopie z mnp i rkp, język polski i jidysz, k. 13
8. Sprawozdania Centralnego Wydziału Żydowskiego za okres sierpień 1920 – maj 1921 i sierpień – wrzesień 1921. Fotokopie z mnp i rkp, język polski i rosyjski, k. 6
9. Sprawozdanie Wydziału Żydowskiego 1 III 1922. Fotokopia z mnp, język polski, k. 4

10. Sprawozdanie Centralnego Biura Sekcji Żydowskich za listopad [1923]. Fotokopia z mnp, polski, k. 5
11. Sprawozdania CBŻ z 1924 roku (styczeń, marzec, wrzesień i październik). Fotokopie z mnp, polski, k. 10
12. Sprawozdania CBŻ z 1925 roku (styczeń – kwiecień, lipiec – wrzesień, listopad). Fotokopie z mnp i rkp, polski, k. 23
13. Sprawozdania CBŻ: sierpień – wrzesień oraz październik 1929 (wersja polska i jidysz) oraz listopad – grudzień 1930. Fotokopie z mnp, języki polski i jidysz, k. 44
14. Sprawozdania CBŻ z 1930 roku: styczeń – maj i czerwiec – grudzień. Fotokopie z mnp, polski, k. 33
15. Sprawozdanie CBŻ z 1931 roku: styczeń – czerwiec. Fotokopia z mnp, polski, k. 23
16. Sprawozdania CBŻ z 1932 roku: czerwiec – lipiec i kwiecień – grudzień. Fotokopia z mnp, polski, k. 10
17. Sprawozdanie CBŻ za okres wrzesień – listopad 1934, kopia maszynowa sporządzona w 1949, mnp, polski. „Walki ekonomiczne wśród robotników żydowskich”, tekst bez daty, fotokopia z mnp, polski. Razem 7 k.
18. Informacja instruktora d/s „roboty żydowskiej” z 1 marca 1935. Sprawozdanie centralnego instruktora żydowskiego za okres 2 miesięcy do 15 maja 1935 (datowane 20 maja 1935). Wnioski z odprawy z działaczami żydowskimi (grudzień 1935). Fotokopie z mnp, polski, k. 13
19. Teksty analityczne o rozłamie w Poalej Syjon-Lewicy, jeden datowany 24 stycznia 1932. Fotokopia z mnp, polski, k.5
20. Różne materiały CBŻ: korespondencja do KC, uchwały, tekst „Fun 4-tn kongres fun rojtn prof. internacjonal” oraz okólnik tegoż. 1928-29 i 1931-32, fotokopie z mnp i rkp, język polski, jidysz, rosyjski, k. 22
21. Korespondencja przychodząca do CBŻ, m.in. z Sekretariatu Krajowego i KC KPP w sprawach ideologicznych i organizacyjnych. 1931-32, fotokopie z mnp, polski, k. 22
22. Obwodowe Biuro Żydowskie Łódź – Częstochowa – Radom. 1935-36, fotokopie z mnp i rkp, jidysz i polski, k. 41
23. Sprawozdania Obwodowego BŻ: Ciechanów, Płock, Włocławek. 1932, 1934-35. Fotokopie z mnp i kopie maszynowe sporządzone w 1949, polski, k. 35
24. Sprawozdanie „objazdowicza” CBŻ z Wołynia, grudzień 1923. Informacje z posiedzenia CBŻ Zachodniej Ukrainy, 4 lutego 1932. Sprawozdanie obwodowca BŻ, podpisane „Dolek”, 21 lipca 1935. Fotokopie z mnp, polski, k. 8
25. „Rezolucja w sprawie Jedności Związkowej, przyjęta na ogólnym zebraniu 29 XII 1929 roku”, fotokopia z mnp i rkp, język polski, k. 3 (dotyczy Centralnego Biura Żydowskiego w Łodzi)

26. Sprawozdania BŻ w Łodzi i okręgu łódzkim za lata 1931 – 1935, fotokopie z mnp i mnp (odpis z 1948 roku), język polski, k. 21
27. Informacje CBŻ z okręgu piotrkowskiego, 12 XII 1932, język polski, fotokopia z mnp, k. 1
28. Sprawozdania z okręgu Radom i Lublin za okres 29 XII 1931 – 21 I 1932 i 20 II – 20 III 1932, fotokopie z mnp, język polski, k. 4
29. Okręg BŻ – Siedlce, sprawozdania za lata 1932, 1934, 1935, mnp (kopia z 1948) i 8 fotokopie z mnp i rkp, język polski, k. 19
30. Sprawozdania CBŻ z Warszawy za IX – XII 1931 i II 1935, fotokopie z mnp, język polski, k. 13
31. Sprawozdania BŻ Warszawy Podmiejskiej za lata 1931, 1933, 1936, fotokopie z mnp i odpis maszynowy z 1948, język polski, k. 9
32. Sprawozdania CBŻ z okręgów Kutno, Włocławek, Płock, Mława, Ciechanów, 1931 – 1932, fotokopie z mnp, język polski, k. 17
33. „W sprawie sytuacji i zadań partii w środowisku żydowskim” – rezolucja CBŻ z XII 1926, mnp (odpis?), język polski, k. 3
34. Okólniki i rezolucje CBŻ, m.in. dot. kampanii wyborczej do gmin żydowskich, 25-lecia powstania Poalej Syjon, przygotowań partii do wojny. 1931, fotokopie z mnp, jidysz, k. 16
35. Korespondencja CBŻ, 1936 – 1937, fotokopie z rkp i odpisy maszynowe z lat 1947 – 1948, język polski, k. 14
36. Tekst wystąpienia Nikołaja Bucharina na VI Kongresie Kominternu w Moskwie, 7 I 1929, fotokopia z mnp, jidysz, k. 22
37. Sprawozdanie z działalności CBŻ w okręgu Łódź – Częstochowa – Sosnowiec – Siedlce – Lublin, 1937, fotokopia z mnp, język polski, k. 2
38. Odezwy CBŻ: do członków związku „Zamenhofa 5”, do drukarzy i introligatorów, wezwanie do strajku powszechnego 1 V 1933. Także odezwa do religijnych Żydów podpisana przez „Zjednoczony Komitet Szekla” (Farajnigter Szekel-Komitet) Mizrachi i Tora we-Awoda (dot. „wykupienia szekla” celem wzięcia udziału w XIX kongresie syjonistycznym w 1935). Fotokopie z mnp i druki powielaczowe (?), język jidysz, k. 5
39. „Do historii żydowskiej prasy komunistycznej” [w latach 1918-21], artykuł sygnowany „D.tsch.” [Izaak Deutscher?], b.d., mnp, jidysz. Lista radzieckich czasopism żydowskich z lat 1918-21 (66 pozycji z terenów Ukrainy, Białorusi, Litwy, Łotwy i Rosji), b.d., mnp, jidysz. Odezwa „Do towarzyszy i towarzyszek z Bundu w Radomiu”, sygnowana przez robotników Bundu i Cukunftu w okręgu radomskim, [czerwiec?] 1930, odbitka powielaczowa, rkp, jidysz. Razem k. 7
40. Sprawozdanie obwodowca żydowskiego z okręgu lubelskiego za okres 15 IX – 27 X 1935, fotokopia z rkp, jidysz. Sprawozdanie z „roboty żydowskiej” w obwodzie lubelskim za okres 25 III – 23 IV 1936,

podpisane „Salek”, mnp (kopia z 1948), język polski. Sprawozdanie z obwodu V [lubelskiego?], datowane 29 VI 1936, sygnowane „W.”, język polski, kopia maszynowa. Razem 21 k.

41. „Sprawozdanie z roboty żydowskiej w Łodzi za okres XI – XII 1934”, datowane 8 I 1935, fotokopia z mnp, język polski, k. 5
42. Sprawozdanie instruktora żydowskiego z obwodu poznańskiego 1 X – 15 XII 1935, mnp (kopia), język polski, k. 11
43. „Siedlce – Łomża. Sprawozdanie organizacyjne na lipiec 1924”, podpisane „W imieniu KC Abram [Zachariasz?]”, b.d., język polski i przekład na język rosyjski, fotokopia z mnp, k. 3
44. „Prawda o wydarzeniach w sanatorium Medema. Komunikat komitetu strajkowego”, II 1931, fotokopia z mnp, jidysz, k. 2
45. „Decyzja rady związków zawodowych [?] z grudnia 1929”, dot. sytuacji w związkach zawodowych, mnp, odbitka powielaczowa, jidysz, k. 8